کتابخانهٔ بیدک در دل کاج ۶۰ سالهٔ خود را بست

گزارش: نسرین صفایی

کتابخانهٔ بیدک در دل کاج، که از ۱۳۴۲ خورشیدی کتاب به روستاهای اطراف امانت می‌داد، روز پنجشنبه ۲۸ شهریور برای همیشه درهایش را بست. ساختمان سنگی کوچک کتابخانه، با سقف شیروانی و پنجره‌های آبی، سال‌ها مرکز زندگی فرهنگی روستا بود. امروز صدها نفر از اهالی بیدک و روستاهای همسایه آمدند تا آخرین کتاب‌ها را تحویل دهند و کلید را به شورای روستا بسپارند.

بنیان‌گذار کتابخانه، مرحوم حسن بیدکی، معلم مدرسهٔ ابتدایی کاج بود. او در سال ۱۳۴۲ با ۱۲۰ کتاب که خودش و دوستانش جمع کرده بودند، در اتاقی کوچک در خانهٔ خود را به روی مردم باز کرد. بعدها کتاب‌ها به اتاقی بزرگ‌تر منتقل شدند و سرانجام در سال ۱۳۵۱ ساختمان فعلی ساخته شد. در اوج کار، بیش از ۴ هزار جلد کتاب در قفسه‌های آن بود.

خانم فرشته بیدکی، دختر بنیان‌گذار، که سال‌ها مسئول کتابخانه بود، گفت: «پدرم می‌گفت کتاب وقتی ارزش دارد که خوانده شود. وقتی کتاب‌ها در صندوق می‌ماندند، دلش می‌گرفت.» او افزود که در دهه‌های ۱۳۶۰ و ۱۳۷۰ گاهی در زمستان‌های برفی تنها ۱۵ یا ۲۰ نفر به کتابخانه می‌آمدند، اما هیچ‌وقت در را نبستند.

به گفتهٔ مسئولان، در سال‌های اخیر تعداد مراجعان به کمتر از ۴۰ نفر در ماه رسیده بود. بسیاری از جوانان روستا کتاب‌های خود را از راه دور و با گوشی می‌خواندند و دیگر نیازی به رفتن نداشتند. شورای روستای بیدک اعلام کرد که ساختمان قرار است به خانهٔ هنر تبدیل شود؛ جایی برای کارگاه‌های نقاشی و تئاتر کودکان.

با این حال، بسیاری از اهالی از این تصمیم ناراضی‌اند. زهرا کاوه‌نژاد، که هر هفته برای گرفتن کتاب داستان به کتابخانه می‌رفت، گفت: «آن اتاق فقط کتاب نبود، جای حرف زدن هم بود.» مسئولان می‌گویند بخشی از کتاب‌ها به صندوق‌های سیار منتقل می‌شود و هر ماه یک بار به روستاها سر می‌زند.

در مراسم وداع، کودکان نقاشی‌هایی از کتاب‌های مورد علاقه‌شان کشیدند و روی دیوار حیاط چسباندند. خانم فرشته بیدکی گفت که کلید در کنار تابلوی پدرش آویزان خواهد شد. او گفت: «شاید روزی کسی دوباره در را باز کند و بخواهد کتاب بخواند. آن روز دلم می‌خواهد بدانم.»

(ادامه در صفحهٔ 2)

صفحهٔ نیز در ماه مهر، مصادف با سالروز تأسیس کتابخانه، میزبان نشستی با حضور ۱۲ نویسنده و مترجم بود. به گفتهٔ برگزارکنندگان، بیش از ۳۵۰ نفر در سالن و حیاط مجموعه حضور داشتند و بسیاری از آنان ساعت‌ها پیش از آغاز برنامه در صف ورودی ایستاده بودند.

در این نشست، که با عنوان «کتاب در روزگار شتاب» برگزار شد، حاضران درباره تغییر عادت‌های خواندن، تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر تمرکز خوانندگان و آینده کتاب‌های چاپی گفت‌وگو کردند. به گفته برگزارکنندگان، ظرفیت سالن تنها ۲۲۰ نفر است و به همین دلیل بخش زیادی از مخاطبان ناچار شدند پشت درهای شیشه‌ای یا در حیاط به برنامه گوش دهند.

مهرداد کاوه‌نژاد، مدیر کتابخانه، در آغاز نشست گفت: «ما نمی‌خواستیم فقط یک سخنرانی برگزار کنیم. دلمان می‌خواست فضایی باشد که در آن آدم‌ها بتوانند درباره چیزی که خوانده‌اند حرف بزنند، حتی اگر با هم موافق نباشند.» او افزود که برای بسیاری از حاضران، این نخستین تجربه حضور در یک جلسه بحث کتاب بوده است.

در بخش نخست، نویسنده‌ای که رمان تازه‌اش درباره مهاجرت نوجوانان منتشر شده، از دشواری نوشتن درباره تجربه‌هایی سخن گفت که هنوز برای خود او نیز کاملاً روشن نیستند. او گفت: «وقتی کتاب را می‌نویسی، فکر می‌کنی داستان درباره دیگران است، اما کم‌کم می‌فهمی که در حال حرف زدن با خودت هستی.» این جمله یکی از پربازدیدترین جمله‌های نشست در شبکه‌های اجتماعی شد.

در بخش دوم، مترجمی که سال‌ها آثار نویسندگان اسکاندیناوی را به فارسی برگردانده، درباره سختی‌های کار ترجمه گفت. او از جمله‌هایی مثال آورد که در متن اصلی ساده به نظر می‌رسند، اما برگرداندن آن‌ها به زبان دیگر نیازمند ساعت‌ها فکر است. به گفته او، گاهی یک واژه کوتاه می‌تواند کل ریتم یک پاراگراف را خراب کند.

برگزارکنندگان اعلام کرده‌اند که ضبط صوتی نشست‌ها در وب‌سایت کتابخانه منتشر خواهد شد و بخش‌هایی از آن نیز به‌صورت پادکست عرضه می‌شود. به گفته آنان، بیش از ۱۸۰ نفر پیش از برگزاری نشست نام خود را برای دریافت خبرهای بعدی ثبت کرده‌اند.

(ادامه در صفحهٔ ۱۴)

بازار پرندگان بومی بیدک بار دیگر درهایش را گشود

بازار پرندگان بومی بیدک روز جمعه ۱۲ مهرماه پس از سه سال وقفه دوباره گشایش یافت. این بازار که در دهه‌های گذشته یکی از شلوغ‌ترین گردهمایی‌های روستایی منطقه به شمار می‌رفت، در سال‌های اخیر به دلیل محدودیت‌های بهداشتی و نگرانی از شیوع بیماری‌های پرنده تعطیل شده بود. صبح روز گشایش، صدها نفر از روستاهای بیدک، کاج‌نو، چشمه‌سار و حتی شهر نیلاب‌کوه برای دیدن و خرید پرنده به آنجا آمدند.

بازار در زمینی خاکی در ورودی شمالی روستا برپا شده است. بیش از ۱۴۰ غرفه در آن مستقر شده‌اند که بیشتر آن‌ها متعلق به پرورش‌دهندگان محلی است. در این غرفه‌ها قفس‌هایی از جنس چوب و سیم دیده می‌شود که در آن‌ها انواع پرندگان بومی و زینتی نگهداری می‌شوند. از قناری و سهره گرفته تا طوطی‌های کوچک و کبوترهای تزئینی. برخی غرفه‌ها نیز تنها به فروش دانه، قفس و لوازم نگهداری پرنده اختصاص دارند.

به گفته برگزارکنندگان، امسال ۲۶۰ نفر برای غرفه‌داری ثبت‌نام کرده بودند که از میان آن‌ها ۱۴۰ نفر انتخاب شدند. اولویت با کسانی بود که سابقه طولانی در پرورش پرنده داشتند و می‌توانستند ثابت کنند پرندگانشان از مزرعه‌های صنعتی خریداری نشده‌اند. هر غرفه‌دار موظف شده است کارت سلامت پرنده را همراه داشته باشد و در صورت بروز هرگونه مرگ‌ومیر غیرعادی، بازار به‌طور کامل تعطیل خواهد شد.

(ادامه در صفحهٔ ۱۴)